

Dániel András

TOVÁBBI ÉRDEKESSEGEK
A ZÖLDBABOKRÓL

A zöldbabok jóban vannak az idővel, ezért sokáig élnek. Délutánonként zöldbab nénik és zöldbab bácsik lepik el a sétaterek padjait. Sütkéreznek a fáradó napfényben, és diskurálva figyelik, ahogy a frissen nyírt fűvön mind hosszabbra nyúlnak a bokrok árnyékujjai. Amikor majd elérnek egészen a játszótér melletti virágágyásokig, akkor a zöldbab nénik és zöldbab bácsik tudják, hogy ideje hazaindulni.

(...)

Azért néha olyan is előfordul, hogy a zöldbab bácsik a sétatér helyett inkább beülnek dominózni valamelyik belvárosi presszó hátsó termébe. Játék közben kiabálva viccelődnek, és szándékosan túl hangosan zörögnek a csontszínű, fekete pöttyös dominólapokkal. Angyalka, a felszolgáló kisasszony sosem szól rájuk ezért, legfeljebb akkor inti csendre őket, ha valamelyik zöldbab bácsi szájából a játék hevében kicsúszik egy cifrább káromkodás.

Angyalka lassan huszonnyolcadik éve dolgozik ugyanebben a presszóban, és minden áldott éjjel azt álmodja, hogy egy dominólapokból épült házban lakik. Már úgy jár ide haza, mint ébren az igazi lakásába, munka után. Álmában kinyitja az ajtót, és amikor belép, odabent egy asztal körül ülve hét zöldbab bácsit talál. Mindegyik előtt tányér, a tányérban mákos tészta, éppen olyan fehér-fekete pöttyös, mint a házikó falai.

– Ki evett a tányérkámból? – néz rá minden alkalommal az ajtóban álló Angyalkára az egyik zöldbab bácsi a hét közül.

– Ki ivott a pohárkámból? – kérdezi egy másik.

– Ki döfködött a villácskámmal? – folytatja a harmadik.

– Ki nyiszált a késecskémmel? – így az ötödik.

– Ki rágicsált a fogacskámmal? – fordul Angyalkához a hatodik.

– *Miféle fogacsckáról beszélsz, te vén pernahajder? – böki oldalba emezt az utolsó, a hetedik zöldbab bácsi, mire mindannyian hangosan nevetni kezdenek. Fogatlan szájukkal hahotázva tátognak a presszós kisasszonyra, szinte kicsordul a könnyük nagy jókedvükben!*

Angyalka ekkor mindig felriad az álmából. Ránéz az éjjeliszekrényen álló vekkeróra zölden derengő mutatóira. Megállapítja, hogy messze még a reggel, alig múlt négy óra. Iszik egy korty vizet a pohárból, amit lefekvéskor készített oda magának, majd fejére húzza a takarót, és befordul a falnak. Ezután már békésen alszik reggelig.

Amikor a zöldbab bácsik dominózni mennek, a zöldbab nénik nélkülük üdögélnék a sétaterek padjain. De nem báják, mert ilyenkor legalább kibeszélhetik őket a hátuk mögött. Csicseregve mesélik egymásnak a zöldbab bácsik viselt dolgait, és közben olyan szavakat sugdosnak kuncogva, mint *bambabéla, négybalkezes, hantabandi meg gyászhuszár*. Az ám, csakhogy a szavak már iszkolnának is, hogy elárulják ezt a zöldbab bácsiknak, mert inkább velük éreznek együtt, semmint a pletykás öregasszonyokkal! De hiába, a zöldbab nénik gyorsabbak náluk! Mielőtt a szavak eltűnhetnének a távoli presszók irányába, elkapják őket, és ráncos kis kezükkel egytől egyig mindet begyömöszölik a retiküljeikbe. Csitt-csatt! – csattannak a záruk, aztán csend lesz, igazi madárfüttyös sétatéri csend.

A zöldbab gyerekek a zöldbab néniket babanyónak, a zöldbab bácsikat babapónak szólítják.

(...)

Az pedig úgy van, hogy az öreg zöldbabok gondolatai hosszú indákat eresztenek a múltba, amelyek könnyedén elérnek akár a legrégebbi emlékekig is. Az indák végigfutnak a mindenféle régi történetek ütött-kopott felszínén, megtapadnak az apró egyenetlenségeken, makacsul kanyarognak a zöldbabidőben visszafelé. Finoman kunkorodó kacsókkal furakodnak be régen elmúlt napok hajszálrepedéseibe, aztán megkapaszzkodnak ott. A zöldbab gyerekek pedig, ha kedvük tartja, ezeken az indákon elsétálhatnak megnézni a babapók és babanyók emlékeit. *Vigyázz, le ne ess! –* kiabálják utánuk a nagyszüleik. – *Kapaszkodj jól! Figyelj a lábad elé! Meg azt is: Nézz alaposan körül!*

Jegyezd meg, mit láttál odabent! A gyerekek lépkednek a kanyargó indákon, nevetgélve egyensúlyoznak visszafelé az öreg babok életében, egészen odáig, ahol azok is még pont olyan kicsik voltak, mint most ők maguk. De az is előfordul, hogy a babgyerekeknek semmi kedvük nincs az egészhez. Szófogadóan elindulnak ugyan, de rövid séta után inkább leülnek valahová a régmúlt dolgok között, és csak hintáznak az indákon előre-hátra, előre-hátra. Füttyörésznek, köpködik a tökmaghéjat a sötétbe, és tojnak a nagyszüleik emlékeire. Amikor elunják, és visszajönnek, a babapók és babanyók kérdésére, hogy mit láttak odabent, csak unottan vonogatják a vállukat. Az öreg babok ilyenkor értetlenül egymásra sandítanak, mert másra számítottak, és most nem értik, hogyan ronthatták el ennyire az életüket.

(...)

A gyerek zöldbabok nem tudják elképzelni, milyen lesz, ha egyszer ők is olyan öregek lesznek, mint babanyó és babapó. Próbálják utánozni őket, hátha az segít. Meggörnyednek, csoszogni kezdenek, remegtetik a kezüket, és közben szipákolnak, mintha sehol nem találnák a zsebkendőjüket. *Nahát, szóval ilyen* – gondolják, mikor már úgy érzik, eleget próbálkoztak. Azzal abbahagyják az utánzást, és szaladnak tovább, hogy játsszanak valami egészen mást.

A babanyók és babapók nem tudják elképzelni, hogyan lehettek egyszer olyan kicsik, mint a zöldbab gyerekek. Próbálnák utánozni őket, hátha az segít. Csakhogy nem tudják, mert görnyedtek, csoszognak, meg remeg a kezük, és örökösen szipákolnak, mintha sosem találnák a zsebkendőjüket.

Az öreg zöldbabok, amikor nem sétatereken lófrálnak, és dominózni sem mennek a presszók hátsó szobáiba, akkor otthon ülnek, és ezeréves filmeket néznek a tévében. Ezek a filmek arról szólnak, hogyan voltak a zöldbabok régen szerelmesek, hogyan udvaroltak egymásnak, még akkor is, ha valamiért tilos volt nekik, hogyan keveredtek ezért rendszeresen mindenféle galibába, hogyan hozták egy szép szempárért saját fejükre a bajt, hogyan kerültek nem egyszer halálos életveszélybe egy lopott csók miatt, hogyan kellett menekülniük, hogyan kerültek ki utolsó pillanatban a ravasz kelepccéket, hogyan álltak ellen a gonosz

Dániel András: További érdekességek a zöldbabokról 17

csábításnak, hogyan néztek végül mégis farkasszemet az üldözőikkel, hogyan kardoztak vagy vívtak ökölpárbajt velük, végül pedig hogyan nyerték el bátorságuk és hűségük jutalmaként szerelmük kezét. Az öreg zöldbabok meghatódva nézik a tévét, mert úgy emlékeznek, hogy mindez velük is pont így esett meg annak idején.

Ám a fiatalabb zöldbabok tudják, hogy a zöldbab nénik és zöldbab bácsik rosszul emlékeznek. Máshogy volt az a szerelem és máshogy a galiba; más a halálos veszély és másféle a menekülés; máshogy a ravasz kelepce és más a csábítás. *Méghogy elkerülés, méghogy farkasszem, méghogy kard és ököl, méghogy hűségért jutalom!* – kacsintgatnak egymásra az öreg zöldbabok háta mögött. De aztán persze nem szólnak nekik – hagyják, hadd tévézzenek.

